

Lucian-Vasile SZABO

COMUNICAREA CA MOD DE A FI. CU SANDU FRUNZĂ

Comunicarea nu înseamnă doar informație dusă dintr-un loc în altul, un mesaj transmis de la cineva la altcineva, ci și un mod de a vedea lumea și de a reconstrui în funcție de specificul fiecăruia și după regulile acceptate de toți cei cu care interacționăm. Relația este una dificilă, mai ales în sfera comunicării culturale, acolo unde reperele constituite de valorile perene, dar șlefuite și asumate divers de generații, implică particularul, insoțitul aproape, adus de creatori înzestrați în... zestrea comună a umanității. Acesta este modelul de înțelegere al diversității culturale propus de Sandu Frunză în recentul său volum *Filosofie și comunicare cotidiană*, cu subtitlul *Cărțile ar putea să-ți schimbe viața*. Apărută în anul 2020 la editura Lumen, cartea are aproape 400 de pagini, fiecare dintre ele plină de informații, dar și un spectacol al gândirii. Are index și bibliografie, fără a fi însă rigidă, deoarece este scrisă într-un limbaj supt, prețiozitățile și aglomerările teoretic-absconse fiind evitate cu grijă. Totul este la vedere în cartea profesorului Sandu Frunză. Nimic obscur, nimic încălțit, nimic din vanitatea de a te arăta „deștept”. O altă surpriză o reprezintă faptul că între coperte sunt reunite texte provenite din experiența de blogger a autorului, dimensiunii virtuale a lecturii și scrisului fiindu-i adăugată acum forma tipărită.

Observăm că subtitlul este atipic pentru o apariție editorială, cel de față fiind o completare clasică a titlului, aducând informații suplimentare despre conținutul la care trimite, dar și un îndemn la lectură și o promisiune a unei aventuri intelectuale pentru lectorul mai reticent. Este o promisiune ținută, iar între coperte profesorul clujean aplică diferite strategii pentru a ne face să înțelegem comunicare ca intercomunicare, mutând permanent centrul de interes de la poezie la science fiction, de la proză la discursul religios sau filosofic. Este un efort deosebit, pe care profesorul clujean îl face

cu subtilitate, cu seninătate, nu cu detașare, ci cu o implicare, rezonând cu temele, dar mai ales cu oamenii și modelele lor generatoare de cultură. Comunicarea este înțeleasă în acest volum în toată complexitatea ei, de la relaționarea cu semenii la înțelegerea de sine, deoarece nu putem gândi decât în cuvinte, la comunicarea-comuniunea cu Dumnezeu, toate provocatoare și dificile. Relația nu este, ne arată S. Frunză, doar cu cineva/ altcineva, ci și cu ceva, prioritară fiind în acest context cartea în sine, căreia i se acordă atenție, cartea fiind văzută ca un univers al profunzimilor relevante treptat. Pornind de la ideile lui Moshe Idel, gânditor care stabilește o relație bulversantă între Carte și Dumnezeu (una preexistentă facerii lumii), chiar în primul text al volumului, universitarul clujean definește contextul înțelegerii atât pentru carte în general, cât și pentru studiul propriu în particular, într-o tradiție de interpretare care îl „descrie pe Dumnezeu ca fiind co-existent și co-etern cu cartea și ne deschide către o lume fascinantă în care

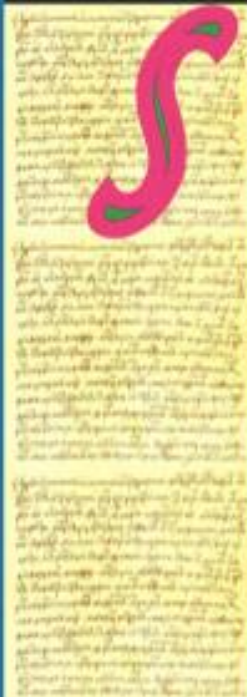
cartea ne este înfățișată ca o paradigmă a creației". Creația este înțeleasă aici în totalitatea sa, de la facerea lumii la actul creator individual.

Volumul lui Sandu Frunză conține 69 de texte cu reflecții aplicate, dar într-un stil cât se poate de liber, pe teme diverse, unde filosofia și comunicarea, în dimensiunea lor culturală, cu aplicații practice ingenioase, de genul consilierii filosofice ori al înțelegerii laturilor limpezi sau întunecate ale iubirii, se întâlnesc cu abordări necanonice ale trăirii religioase ori cu încercările de a surprinde transfigurările spațiului public. Un număr impresionant de personalități ale culturii românești și universale vin la aceste întâlniri cu autorul, metoda abordată fiind cea a dialogului respectiv prin intermediul cărții, al produselor culturale realizate de aceștia. Pe cei mai mulți S. Frunză îi cunoaște direct, le cunoaște preocupările în profunzime, deci nu se putea un cititor mai atent, mai bun pentru cărțile lor și un cunoscător mai adecvat al activităților desfășurate. Privirea este scrutătoare, atentă, dar blândă, pentru că autorului îi repugnă indiscrețiile și prea-mundanul cotidian, fiind interesat să vadă și să releve doar ce este mai bun, cumva esențialul.

Fără îndoială, Sandu Frunză are talentul formulărilor memorabile. Surprinde esența lucrărilor citite și o circumscrie domeniului său de interes: filosofie aplicată-comunicare practică, oferind modele de interpretare și de construire a dialogului. Adesea, formulările sunt surprinzătoare, paradoxale, răsturnând modul de a înțelege în orizontul de așteptare comun: „Despre bani, diamante și alte puteri interioare” sau, și mai tulburător, „Despre fință și comunicare sau despre cum poți reveni la existență după ce ai umblat ca un cadavru prin propria viață”. România și Europa, cu crizele și provocările induse de ele, revin continuu în preocupările consultantului filosofic, iar abordarea poate fi diferită, una cu reflecții artistice: „Despre poetul Europei sângerânde” sau mai pragmatică: „Despre populism ca patologie europeană”.

Un alt merit al cărții este și acela că nu trebuie lecturată în ordinea strictă a cuprinsului, ci se poate trece /sări la oricare dintre textele prezente între coperte, în funcție de preferințele fiecărui cititor. Este un exercițiu care merită încercat, calitatea întregului nefiind deloc afectată. O altă reușită vine din faptul că autorul reușește într-un mod exemplar să discute chiar și cele mai abstracte concepte într-un mod ne-sofisticat, simplu de înțeles, fără ca această abordare să cadă în banal sau vulgaritate. Nu este ușor să faci acest lucru, să introduci și să dezbați teme grave, inclusiv din perspectiva cititorului nespecializat. Exemplară în acest sens este analiza făcută romanului *Jumalul Amurgului Iubirii*, avându-l ca autor pe filosoful Aurel Codoban, dar volumul conține multe alte provocări.

În final, trebuie spus că este o mare bucurie, ca autor, să fi citit de Sandu Frunză, iar lecturile și concluziile sale asupra celor aflate, expuse cu o atât de mare sinceritate, deloc brutală, ci cu permanente deschideri spre continuarea dialogului, se încheagă în acest volum deosebit, necesar atât publicului larg, cât și specialiștilor din varii domenii. Este, până la urmă, exact așa cum spune autorul în titlul unei intervenții, o carte „despre bucuria de a trăi, chiar și în vremuri de criză”.

ars amica nostra
Angela ROMAN-POPESCU

Scriptor

Dana KONYA-PETRIȘOR
(1937, București - 2021, Paris)

Anul VII, nr. 5-6 (77-78) mai – iunie 2021

www.editurajunimea.ro
revistascriptor@gmail.com